

IN MEMORIAM

ILONA PÁCLOVÁ

(18. kolovoza 1933 - 23. rujna 1988)

23. rujna 1988. godine u punom razmahu svojih radnih sposobnosti u Pragu je preminula Ilona Páclová. Otišla je prerano, ostavljajući za sobom život ispunjen predanim i plodnim radom.

Po obrazovanju je Ilona Páclová bila klasični filolog. Klasičnu je filologiju diplomirala na Filozofskom fakultetu u Pragu 1956. godine. Još prije završetka studija zainteresirala se za rad u tadašnjem Slavenskom institutu, konkretno u odjelu za Staroslavenski rječnik, gdje je mogla dobro primijeniti znanje stečeno na fakultetu. Počela je raditi kao vanjski suradnik, a nakon diplomiranja primljena je u stalni radni odnos. Na tom je poslu ostala sve do svoje prerane smrti.

Klasično obrazovanje usmjerilo je interese Ilone Páclove uglavnom na proučavanje grčkih i latinskih predložaka staroslavenskih tekstova i grecizama u staroslavenskom jeziku, što je došlo do izražaja kako u njezinom radu na Staroslavenskom rječniku, tako i u njezinim objavljenim radovima, kao što su: *K otázce vlivu řečtiny na cirkevňeslovanské památky s latinskou předlohou* (1970), *Řecké výpůjčky v českocírkevňeslovanských památkách s latinskou předlohou* (1970), *K otázce lexikálních grécismů v staroslověnských památkách s latinskou předlohou* (1971). Druga oblast u kojoj se angažirala odnosi se na pravopisne, fonološke i morfološke probleme u antičkim imenima u češkom jeziku. Iz njezina višegodišnjeg, nažalost, nedovršena rada objavljen je samo prilog: *Antická jména v české jazykové praxi* (1987).

Najveći dio svoga radnog angažiranja Ilona Páclová posvetila je leksikografskom radu na Staroslavenskom rječniku (*Slovník jazyka staroslověnského*) u koji je neizbrisivo ugrađen njen veliki udio. Ipak, najveći je doprinos Ilona Páclová ostvarila radom na grčko-slavenskom rječniku kojemu se potpuno posvetila u zadnjim godinama života. Izvanredno poznavanje klasičnih jezika i dugogodišnje leksikografsko iskustvo omogućilo joj je da nakon dugih pripremnih radova predloži vrlo promišljenu koncepciju toga rječnika, obrazloženu u svim detaljima: *Ke koncepci řecko-staroslověnského slovníku* (*Slavia* 55, 1986). Vrijednost toga prijedloga povećava i činjenica da se radi o prvom djelu te vrste

koncipiranu tako da obećava višestruku primjenu pri proučavanju staroslavenske sinonimike, prevodilačke tehnike i tradicije povezane s pojedinim prevodilačkim školama i pri otkrivanju leksičkih slojeva u staroslavenskim tekstovima. Na obradi materijala za taj rječnik Ilona je Páclová radila sve do svoje smrti, ostavljajući svojim kolegama zacrtan put kojim će moći dovesti taj njezin rad do uspješnoga kraja.

Neodvojiv dio rada Ilone Páclove predstavljalo je informiranje o novim publikacijama i njihovo recenziranje, o čemu svjedoče brojni prikazi objavljeni uglavnom u časopisima *Slavia* i *Byzantinoslavica*. Velik dio svog vremena uložila je u redovnu suradnju u specijaliziranoj bibliografiji časopisa *Byzantinoslavica*. Među mnogima koji visoko ocjenjuju tu njezinu djelatnost nalazi se i Staroslavenski zavod, napose uredništvo *Slova*, uvijek zahvalno za ažurno notiranje i afirmaciju svakoga novog naslova.

Među kolegama cijenjene su bile i njezine organizatorske sposobnosti koje su najbolje došle do izražaja u razdoblju kada je uspješno vršila dužnost rukovoditelja odjela za Staroslavenski rječnik (1986 - 1988).

Leksikografski rad kojemu je Ilona Páclová posvetila čitav svoj život ne može se raditi bez istinske zaljubljenosti u taj poziv, jer kolektivno djelo kakav je svaki rječnik, gdje individualan doprinos ne izlazi u prvi plan, samomu autoru pruža malo, a traži od njega mnogo. Traži široka poznavanja, discipliniranost, savjesnost pri izvršavanju zaduženja, smisao za odgovornost, a svakako i svjesno izgrađivanje dobrih kolegijalnih odnosa. Te su osobine kod Ilone Páclove dolazile do punoga izražaja. Popraćene smislom za humor i uvijek prisutnom životnom energijom, činile su iz nje omiljelu kolegicu i suradnicu, koje će odlazak dugo ostaviti osjetnu prazninu ne samo u kolektivu koji je zauvijek napustila, već i kod svih koji su je poznavali i koji su dolazili u dodir s rezultatima njezina rada. Naviknuti na njezinu prisutnost koja se nekako podrazumijevala, tek sada postajemo svjesni veličine gubitka.

Αιώνια μνήμη!

ZDENKA RIBAROVA